

VEDLEGG 3 Skjønn som holdes av jordskifterettene

Jordskifteretten behandler skjønn i tilknytning til tiltaksjordskifte og vernejordskifte, jf. jordskiftelova § 5-1. Jordskifteretten behandler også skjønn for å fastsette eventuell skadeserstatning som kan følge av en bruksordning etter § 3-9 for eiendommer i vassdrag utenfor et jordskifteområde, jf. jordskiftelova § 5-2. I tillegg kan jordskifteretten holde avtaleskjønn som egen sak etter jordskiftelova § 5-5, dersom partene i saken er enige om dette.

Jordskifteretten kan også i samband med en avgjørelse etter jordskiftelova fastsette skjønn og ta andre avgjørelser etter en rekke andre lover, jf. jordskiftelova § 5-3. Disse lovene eller særskilte bestemmelser i disse lovene er opplistet i jordskiftelova § 5-3 bokstav a) til p).

Lovene opplistet i jordskiftelova § 5-3 bokstav a) til p) omtales i det følgende:

Bokstav a) [opphevet]

Bokstav b) gjelder lov 28. juni 1957 nr. 16 om friluftslivet (frilufsloven) § 35 femte ledd tredje punktum. Skjønn holdes blant annet der det er oppstått skade på eiendom som følge av at kommunen har besluttet å gjennomføre tiltak eller merking av ruter eller turstier i utmark, jf. frilufsloven § 35 første og annet ledd. Frilufsloven er Klima- og miljødepartementets ansvarsområde.

Bokstav c) gjelder lov 23. oktober 1959 nr. 3 om oreigning av fast eiendom (oreigningslova) §§ 17, 19, 26 og 27. Oreigningslova § 17 henviser til § 2, og omtaler hvilke skjønn som holdes av tingretten og hvilke skjønn som holdes av jordskifteretten i forbindelse med oreigningsinngrep. Ekspropriasjonsformål der skjønnet ligger til jordskifteretten er ekspropriasjon av grunn til kirke og gravplass, skole, telefon- og telegrafformål, fyrvesenet, havneformål, brannformål, velte- og opplagsplass for skogsvirke og tiltak for fløting, utnyttning av skogsvirke, møtehus og annen felles tilstelning av ulike slag, barnehjem, barnehage, lekeplass og lignende for barn, feriehem helsehem, hvilehem og lignende, frimark, naturpark og annet markstykke der hvem som helst kan bade eller oppholde seg i friluft, idrettsplass, skibakke, skytebane, opplagsplass eller destruksjonsverk for søppel eller annet avfall, plass til å grave ned, ødelegge eller sterilisere dyreskrotter, smitteførende ting og lignende, senking av grunnvannstanden, tiltak til vern mot flom eller utrasing i vassdrag. Også enkelte tilfeller av ekspropriasjon til varmekraftverk, vindkraftverk, kraftlinjer, transformatorstasjoner og andre elektriske anlegg, vannforsyning og avløp omfattes. Oreigningslova er Justis- og beredskapsdepartementets ansvarsområde.

Bokstav d) gjelder lov 5. mai 1961 om grannegjerde (grannegjerdelova). Kompetansen til jordskifteretten går uttrykkelig frem av grannegjerdelova, jf. grannegjerdelova §§ 5, 8, 9, 10, 14, 15, 16 og 17. Dette innebærer skjønn ved tvist om fordeling av kostnader ved å ta bort gjerde eller gjerderester, fordeling av gjerdeholds-kostnader, utjevning av merkostnader ved gjerde, pålegg om tilskudd til gjerde og utformingen av gjerde. Grannegjerdelova er Landbruks- og matdepartementets ansvarsområde.

Bokstav e) gjelder lov 16. juni 1961 nr. 12 om ymse beitespørsmål (beitelova) §§ 7, 9 og 14. Jordskifterettens kompetanse følger også av beitelova § 11. Jordskifteretten kan dermed ta stilling til erstatningsutmåling hvor husdyr har gjort skade på naboeiendom, godtgjørelse for eventuelle kostnader og arbeid med å ta vare på husdyr som gjør skade, og avløsning av beiterett og opparbeiding av nytt beite hvor det fastsettes forbud mot beite. Beitelova er Landbruks- og matdepartementets ansvarsområde.

Bokstav f) gjelder lov 21. juni 1963 nr. 23 om vegar (veglova) kapittel VII. Henvisningen til kapittel VII i veglova innebærer at jordskifterettens kompetanse er begrenset til skjønn og ta avgjørelser knyttet til eiendomsinngrep til private veger, herunder også ekspropriasjon og erstatningsutmåling, jf. vegloven § 53 første ledd annet punktum. Jordskifteretten kan også fordele kostnader mellom eiere og brukere av veien, jf. vegloven § 54. Kompetansen til jordskifteretten går også uttrykkelig frem av veglova § 60. Veglova er Samferdselsdepartementets ansvarsområde.

Bokstav g) gjelder lov 29. november 1968 om særlege råderettar over framand eigedom (servituttlova). Det følger av servituttlova § 18 at avgjørelser etter servituttloven §§ 5-7 og § 13 holdes for jordskifteretten. Dette gjelder avgjørelser om å endre innholdet i servitutten, flytte den eller avskipe den. Hvis partene er enige om det, utfører jordskifteretten også merking og måling. Dom for avskipping ved misbruk av rådighet ligger imidlertid til tingretten, se § 17. Servituttlova er Justis- og beredskapsdepartementets ansvarsområde.

Bokstav h) gjelder lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kulturminneloven) § 11. Jordskifteretten kan etter kulturminneloven § 11 annet ledd holde skjønn ved fastsetting av erstatning for inngrep i grunn og rettigheter i forbindelse med vedlikehold og gransking mv., jf. § 11 første ledd. Kulturminneloven er Klima- og miljødepartementets ansvarsområde.

Bokstav i) gjelder lov 9. desember 1994 nr. 64 om løysingsrettar § 22. Det fremgår av § 22 at avgjørelser i samsvar med §§ 19-21 hører under skjønn, og holdes av jordskifteretten. Skjønnen gjelder fastsettelse eller regulering av løsningssum. Lov om løysingsrettar er Justis- og beredskapsdepartementets ansvarsområde.

Bokstav j) gjelder lov 24. november 2000 nr. 82 om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 31 tredje ledd bokstav c. Skjønnen gjelder fordeling av fellesutgifter ved tiltak. Jordskifteretten og tingretten har parallell kompetanse. Vannressursloven er Olje- og energidepartementets ansvarsområde.

Bokstav k) gjelder lov 6. juni 2003 nr. 39 om burettslag (burettslagslova) § 4-18. Kompetansen til jordskifteretten fremgår av burettslagslova § 4-18 annet ledd, og gjelder tvist om løsningssum ved bruk av forkjøpsrett etter loven. Burettslagslova er Kommunal- og distriktsdepartementets ansvarsområde.

Bokstav l) gjelder lov 4. juli 2003 nr. 83 om elektronisk kommunikasjon (ekomloven) § 12-3. Jordskifteretten har kompetanse til å holde skjønn ved fastsetting av vederlag i forbindelse med ekspropriasjonsvedtak. Det fremgår av ekomloven § 12-3 tredje ledd at

Kongen likevel kan gjøre vedtak for den enkelte sak om at skjønnnet skal styres av tingretten. Ekomloven er Kommunal- og distriktsdepartementets ansvarsområde.

Bokstav m) gjelder lov 17. juni 2005 nr. 101 om egedomsregistrering (matrikkellova) § 45. Det fremgår av matrikkellova § 45 at jordskifteretten holder skjønn i forbindelse med erstatning for ekspropriasjon etter § 44, skade og ulempe som skyldes tiltak etter § 41 og ved tilbakebetaling etter § 42 fjerde ledd. Matrikkellova er Kommunal- og distriktsdepartementets ansvarsområde.

Bokstav n) gjelder lov 15. juni 2007 nr. 40 om reindrift (reindriftsloven). Kompetansen til jordskifteretten er ikke begrenset til enkelte bestemmelser i reindriftsloven, men gjelder i utgangspunktet skjønn og avgjørelser hvor jordskifteretten er nevnt. Det gjelder §§ 59, 63, 69 og 70. Reglene gjelder beitebruk fastsatt av distriktsstyret, tiltak som begrenser beiterett, bestemmelser om oppføring og plassering av sperregjerde og skadeserstatning hvis rein har gjort skade. Reindriftsloven er Landbruks- og matdepartementets ansvarsområde.

Bokstav o) gjelder lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) § 16-12. Det fremgår av plan- og bygningsloven at skjønn etter §§ 27-3 og 28-3 holdes av jordskifteretten. Dette gjelder kostnader og refusjon knyttet til tilknytning til eksisterende private vann og avløpsanlegg, og utmåling av ekspropriasjon-skades- eller ulempeserstatning i tilknytning til forebyggende tiltak som kan hindre vannsig, ras eller utglidning. Skjønn etter kapittel 16 om ekspropriasjon holdes av tingretten. Plan- og bygningsloven er Kommunal- og distriktsdepartementets ansvarsområde.

Bokstav p) gjelder lov 4. september 2015 nr. 91 om posttjenester (postloven) § 55. Postloven § 55 ble opphevet ved lov 9. juni 2017 nr. 41, men uten at det ble gjort endringer i jordskiftelova. Postloven er Samferdselsdepartementets ansvarsområde. Departementet foreslår i høringsnotatet punkt 6.5 at jordskiftelova § 5-3 bokstav p) oppheves.